

Katowice, 20 kwietnia 2012 r.

Znak: WK-6100/45/4/11/12

**Pan
Kazimierz Górski
Prezydenta Miasta
Sosnowiec**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 21 grudnia 2011 r. do dnia 17 lutego 2012 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Sosnowiec, za okres od 1 stycznia 2007 r. do 17 lutego 2012 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 lutego 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W zakresie przygotowania w 2009 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego na „Wykonanie robót budowlanych związanych ze zmianą sposobu użytkowania, rozbudową i nadbudową budynku po byłym kinie „MUZA” na salę widowiskowo – koncertową w ramach projektu: Przebudowa obiektu pn. „Muza” w Sosnowcu – mieście J. Kiepury, szansą na upowszechnienie kultury. Część I obejmująca: wyburzenie oficyny, wybudowanie zaplecza wraz z garderobami, podniesienie stropu nad salą koncertową oraz remont dachu w części nad sceną stwierdzono następujące nieprawidłowości:*
 - *zaniechanie przez Zamawiającego ustalenia wartości przewidywanych zamówień uzupełniających na roboty budowlane na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Powyższym naruszono przepisy art. 32 ust. 1 i 3 w związku z art. 33 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), zwanej w dalszej części również w skrócie Pzp. Przepis art. 32 ust. 1 ustawy Pzp stanowi, że wartość zamówienia winna obejmować całkowite koszty związane z wykonaniem zamówienia publicznego, bez podatku od towarów i usług, a jej ustalenie przez zamawiającego winno nastąpić z należyta*

starannością. Ponadto, zgodnie z przepisem art. 32 ust. 3 ustawy Pzp: „jeżeli zamawiający przewiduje udzielanie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 lub 7 ustawy Pzp, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających”.

W przypadku zatem przewidywanych zamówień uzupełniających i obowiązku wynikającego z dyspozycji przepisu art. 32 ust. 3 ustawy Pzp podstawą do ustalenia wartości zamówienia jest szacunkowe wynagrodzenie za realizację zamówienia podstawowego powiększone o szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy za wykonanie zamówień uzupełniających.

Stan rzeczy ustalony w toku czynności kontrolnych jest taki, że Zamawiający przewidział w ogłoszeniu o zamówieniu udzielenie zamówień uzupełniających. Wartość opisywanego zadania inwestycyjnego na Część 1 została ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego na kwotę 3.688.525,98 zł netto.

Przy czym, wartość przewidywanych zamówień uzupełniających - 1.844.262,99 zł została ustalona procentowo, tj. „do wysokości 50%” od wartości zamówienia podstawowego. Zamawiający na okoliczność ustalenia wartości zamówień uzupełniających na roboty budowlane zaniechał sporządzenia kosztorysu inwestorskiego.

Wartość szacunkowa niniejszego zamówienia na roboty budowlane została ustalona przez Naczelnika Wydziału ds. Zamówień Publicznych w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu.

➤ określenie w ogłoszeniu o zamówieniu warunków udziału w postępowaniu dotyczących: dysponowania przez wykonawców osobami zdolnymi do wykonania zamówienia oraz znajdowania się w sytuacji ekonomicznej i finansowej z naruszeniem przepisów art. 22 ust. 2 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).

W ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający zawarł następujący opis sposobu dokonywania oceny spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczący posiadania przez wykonawców niezbędnej wiedzy i doświadczenia oraz dysponowania potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia: „warunek ten zamawiający uzna za spełniony jeżeli wykonawca udokumentuje, że: dysponuje lub będzie dysponował co najmniej (...): jedną osobą do pełnienia funkcji kierownika robót posiadającą uprawnienia budowlane w specjalności wyburzeniowej bez ograniczeń. Stwierdzenia tutaj wymaga, że uprawnienia wydawane w specjalności wyburzeniowej bez ograniczeń dotyczą wyłącznie prac wyburzeniowych wykonywanych z użyciem materiałów wybuchowych. Zgodnie bowiem § 21 Rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznej w budownictwie (Dz. U. Nr 83, poz. 578): „uprawnienia budowlane w specjalności wyburzeniowej bez ograniczeń uprawniają do projektowania robót rozbiórkowych i kierowania tymi robotami budowlanymi związanymi z użyciem materiałów wybuchowych”.

Wszelkie natomiast inne roboty wyburzeniowe mogą być prowadzone przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej.

Stan rzeczy ustalony w toku kontroli jest taki, że projekt budowlany - „część architektoniczna i projekt zagospodarowanie terenu” przewidywał prowadzenie robót wyburzeniowych w opisywanym zadaniu inwestycyjnym wyłącznie metodą ręczno-mechaniczną - i taką też metodą roboty wyburzeniowe faktycznie zostały wykonane. Rodzaj narzędzi użytych do rozbiórki: ręczne (łomy, młoty, dźwignie, przecinaki, piły,

łopaty) elektro i pneumo – narzędzia (piły, wiertarki, młoty, przecinarki kątowe) z zakazem używania narzędzi uderowych na kondygnacjach ponad parterowych. Tym samym, zamawiający żądając w opisywanym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, aby wykonawcy dysponowali osobą, która legitymuje się uprawnieniami budowlanymi w specjalności wyburzeniowej bez ograniczeń – pomimo że w trakcie realizacji niniejszej inwestycji nie były przewidziane roboty wyburzeniowe z użyciem materiałów wybuchowych dopuścił się naruszenia przepisów art. 22 ust. 2 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

➤ w ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający zawarł następujący opis sposobu dokonywania oceny spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczący sytuacji ekonomicznej i finansowej: „O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie niniejszego zamówienia.

Zamawiający uzna sytuację ekonomiczną i finansową wykonawcy za zapewniającą wykonanie niniejszego zamówienia, jeżeli wykonawca wykaże, że: (...) jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności”.

Zamawiający zaniechał natomiast określenia wartości ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wykonawców w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

W niniejszym postępowaniu zamawiający wskazał jedynie, iż wymaga spełnienia warunku w zakresie zdolności finansowej i ekonomicznej. Faktycznie zatem dokonał opisu warunku dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej jedynie poprzez postawienie wymogu legitymowania się polisą lub innym dokumentem potwierdzającym, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności.

Zamawiający nie wskazał żadnych dodatkowych warunków dla takiej polisy/ubezpieczenia, w szczególności w odniesieniu do wymaganej sumy gwarancyjnej, co skutkowało przyjęciem, iż suma gwarancyjna na każdą kwotę spełnia wymóg zamawiającego.

Przedłożenie przez wykonawcę opłaconej polisy lub innego dokumentu ma natomiast na celu wykazanie objęciem wykonawcy ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej na żadaną przez zamawiającego sumę i możliwość uzyskania ubezpieczenia (ubezpieczyciel weryfikuje w takich sytuacjach dany podmiot zamierzający zawrzeć umowę ubezpieczenia pod względem jego wiarygodności, uczciwości gospodarczej oraz możliwości zapłaty wysokich składek). Ustalenie odpowiedniej wysokości sumy gwarancyjnej ma uniemożliwić także ubieganie się o zamówienie wykonawcom, którzy wykonując dany rodzaj działalności gospodarczej mogliby wyrządzić szkodę.

W opisywanym przypadku, cel zamawiającego trudno uznać za osiągnięty, skoro polisa z sumą gwarancyjną na każdą kwotę (kwota sumy gwarancyjnej nie została wskazana), nawet bardzo niską i nie korespondującą z wysokością potencjalnych szkód i roszczeń, które mogą powstać w związku z wykonywaniem zamówienia, spełniały formalnie warunek i nie można było wykluczyć wykonawcy z tej przyczyny.

Wskutek powyższego, w samym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego polisy składane przez czterech wykonawców opiewały na bardzo zróżnicowane sumy gwarancyjne, a zatem sposób określenia warunku skutkowało tym, iż był on de facto różny dla poszczególnych wykonawców. Tym samym, wykonawcy ponieśli zróżnicowane koszty ubezpieczenia, których nie można porównać. Brak zatem możliwości porównania złożonych w niniejszym postępowaniu ofert w zakresie wiarygodności ekonomicznej wykonawców, którzy ubezpieczając swoją działalność z jednej strony wykazują się odpowiedzialnością profesjonalistów dbających o bezpieczeństwo własne i swoich

kontrahentów, a z drugiej wykazują, iż znajdują się w sytuacji finansowej i ekonomicznej pozwalającej im na poniesienie kosztów ubezpieczenia. Wobec braku adekwatnego (sprecyzowanego wartościowo) wymagania, jest to żądanie dokumentu, który nie jest niezbędny do przeprowadzenia postępowania.

Powyższym naruszono przepis art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania.

Opis sposobu dokonywania oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu został sporządzony przez Naczelnika Wydziału ds. Zamówień Publicznych w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu.

➤ zaniechanie rozpoznania przez zamawiającego wniosków o dopuszczenie do udziału w opisywanym przetargu ograniczonym - złożonych przez trzech wykonawców, czym naruszono przepisy: art. 26 ust 3 i 4 oraz art. 51 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).

Zgodnie z ogłoszeniem o zamówieniu, Zamawiający w opisywanym postępowaniu ograniczył do 5 liczbę wykonawców, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert, o ile spełnią warunki udziału w postępowaniu. Jeżeli natomiast liczba wykonawców, którzy spełnią warunki udziału w postępowaniu, będzie mniejsza niż 5, zamawiający zaprosi do składania ofert wszystkich wykonawców spełniających te warunki.

W opisywanym przetargu ograniczonym wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu złożyło czterech wykonawców. Z protokołu postępowania wynika, że: „Zamawiający stwierdził, iż wymagane od wykonawców warunki udziału w postępowaniu spełnia tylko jeden wykonawca”. Tym samym, zaproszenie do składania ofert wraz ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia zostało przekazane wyłącznie temu jednemu wykonawcy.

Stan rzeczy ustalony w toku kontroli jest taki, że Zamawiający w ogóle nie dokonał oceny spełnienia warunków udziału w tym postępowaniu przez trzech wykonawców, gdyż w jego ocenie wnioski tych wykonawców o dopuszczenie do udziału w opisywanym przetargu ograniczonym dotyczą całego obiektu, nie zaś jego części I. Wykonawcę niezaproszonego do składania ofert, traktuje się natomiast jak wykluczonego z postępowania (art. 51 ust. 2 ustawy Pzp).

Zgodnie z przepisem art. 47 ustawy Pzp: „przetarg ograniczony to tryb udzielania zamówienia, w którym, w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu, wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w przetargu, a oferty mogą składać wykonawcy zaproszeni do składania ofert”.

W żadnym razie, nie można podzielić poglądu Zamawiającego, jakoby wniosek o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym miał być oświadczeniem woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych wykonawcy. Wniosek ten nie stanowi bowiem nawet zobowiązania wykonawcy do złożenia oferty w przetargu ograniczonym na zaproszenie otrzymane od zamawiającego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że po ocenie wniosku o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym i nawet pozytywnej weryfikacji spełniania warunków zaproszony wykonawca może zrezygnować ze złożenia oferty, i to bez żadnych negatywnych dla siebie konsekwencji.

Wniosek o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym nie jest zatem wiążący dla składającego wykonawcy. Jest on tylko i wyłącznie swoistą deklaracją zainteresowania wykonawcy udziałem w przetargu ograniczonym. Dopiero natomiast złożenie oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia skutkować będzie przyjęciem

określonych zobowiązań majątkowych przez wykonawcę (instytucja związania ofertą, zabezpieczenie oferty wadium etc.). Dlatego też, do wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, składanych w przetargu ograniczonym, nie mają zastosowania przepisy dotyczące ofert.

W przypadku natomiast jakichkolwiek wątpliwości co do treści i znaczenia złożonego wniosku o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym, żaden przepis Prawa zamówień publicznych, w tym art. 7 ust. 1, nie uniemożliwia zamawiającemu zwrócenia się do autora oświadczenia (wykonawcy) o jego stosowne wyjaśnienie.

Ponadto wniosek o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym może zostać uzupełniony przez wykonawcę na wezwanie Zamawiającego w trybie przepisu art. 26 ust. 3 ustawy Pzp. O ile bowiem uzupełnienie treści oferty sensu stricto jest całkowicie niedopuszczalne, o tyle uzupełnieniu wniosku o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym - który został złożony w terminie - nie sprzeciwia się żaden przepis ustawy. Jeżeli zatem Zamawiający miał jakiegokolwiek wątpliwość co do prawidłowości złożonego wniosku o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym, to mógł on skorzystać z przepisu art. 26 ust. 3 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych i wezwać wykonawcę do uzupełnienia wniosku albo, złożenia wyjaśnień co do jego treści. W świetle przepisów ustawy oraz orzecznictwa KIO i Sądu Okręgowego dopuszczalne jest nawet dobrowolne uzupełnienie wniosku przez wykonawcę (patrz: wyrok KIO z dnia 23 lipca 2010 r. KIO/UZP 1444/10 www.uzp.gov.pl, wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 29 kwietnia 2010 r. XIX Ga 162/2010).

Tym bardziej, że w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu podlegają ocenie Zamawiającego jedynie pod kątem spełniania warunków udziału w postępowaniu. Co ponadto zasługuje tutaj na uwagę to fakt, że w opisywanym przetargu ograniczonym, zaistniała niezgodność treści trzech wniosków o dopuszczenie do udziału w opisywanym przetargu ograniczonym, a ogłoszeniem o zamówieniu w zakresie nazwy zadania inwestycyjnego, polegała na zaniechaniu dopisania przez wykonawców, że chodzi o Część I tegoż zadania inwestycyjnego. Zamawiający winien był potraktować ową niezgodność jako nic nieznaczące przeoczenie, omyłkę formalną wykonawców, gdyż dotychczas nie przeprowadzono żadnych odrębnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego - ani w zakresie całego opisywanego zadania inwestycyjnego, ani też w zakresie kolejnych jego części. Faktem jest, że w ramach niniejszego zadania inwestycyjnego dotychczas została zrealizowana wyłącznie Część I.

Do oceny wniosków o dopuszczenie do udziału w opisywanym przetargu ograniczonym zobowiązana była Komisja przetargowa powołana przez Prezydenta Miasta Sosnowca. Zawiadomienia do trzech wykonawców informujące o pozostawieniu bez rozpoznania ich wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym podpisał p. Kazimierz Górski – Prezydenta Miasta Sosnowca.

- W 2010 r. przeprowadzono postępowanie o zamówienie publiczne pn.: „Zagospodarowanie placu im. Papieża Jana Pawła II – zad. 2 Budowa kalendarium pontyfikatu Jana Pawła II przy ul. Marszałka Rydza – Śmigłego w Sosnowcu wraz z budową przyłączy energetycznych, wody, kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz odwodnienia liniowego” w trybie przetargu ograniczonego, w którym:
 - w ogłoszeniu o zamówieniu nieprawidłowo ustalono wartość zamówienia uzupełniającego wskazując jedynie, że nie może przekroczyć 6% wartości zamówienia podstawowego, mimo że na dzień wszczęcia postępowania nie ustalono zakresu i wartości robót uzupełniających. Naruszono tym przepisy art. 31 ust. 1 pkt. 1

w związku z art. 32 ust. 3 i art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Stosownie do art. 31 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Zgodnie z art. 32 ust. 3 tej ustawy, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających. Stosownie do przepisu art. 33 ust. 1 pkt 1) wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.

Faktycznie zamówień uzupełniających nie udzielono.

Osobą ustalającą wartość zamówienia zgodnie z drukiem ZP – 2 był Inspektor Referatu Planowania i Przygotowania Inwestycji. Nadzór nad pracownikiem sprawował Kierownik tego Referatu.

- w ogłoszeniu, zamawiający żądał, aby wykonawca posiadał ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia. Potwierdzeniem spełnienia tego warunku miała być opłacona polisa, a w przypadku jej braku inny dokument potwierdzający, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia. Jednakże zamawiający nie wskazał kwoty, do której wykonawca winien być ubezpieczony. Wobec braku adekwatnego (sprecyzowanego wartościowo) wymagania, jest to żądanie dokumentu, który nie jest niezbędny do przeprowadzenia postępowania.

Powyższym naruszono przepis art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania.

Projekt ogłoszenia o zamówieniu przygotowali członkowie Komisji Przetargowej, powołani na podstawie Decyzji Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 22 kwietnia 2010 r. Ogłoszenie zatwierdził p. Ryszard Łukawski – Zastępca Prezydenta Miasta Sosnowca.

- W latach 2009 – 2010 przeprowadzono dwa postępowania w trybie przetargu ograniczonego o udzielenie zamówień publicznych: „Przebudowa ul. Franciszkańskiej i Partyzantów – etap I” oraz „Roboty dodatkowe do zadania – Przebudowa ul. Franciszkańskiej i Partyzantów – etap I”.

W ogłoszeniach o powyższych zamówieniach, określono jako jeden z warunków w zakresie sytuacji ekonomicznej i finansowej, aby wykonawca był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej i w celu potwierdzenia jego spełniania, wykonawca miał przedłożyć polisę lub inny dokument potwierdzający, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności. Nie określono jednakże wysokości ubezpieczenia, przez co spełnienie tego warunku było nieporównywalne, a ponadto, brak było możliwości dokonania wymiernej oceny spełniania warunku sytuacji ekonomicznej i finansowej w powyższym zakresie, przez komisję przetargową sprawdzającą złożone przez wykonawców wnioski o dopuszczenie

do udziału w przetargu. Wobec braku adekwatnego (sprecyzowanego wartościowo) wymagania, jest to żądanie dokumentu, który nie jest niezbędny do przeprowadzenia postępowania.

Powyższym naruszono przepis art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania.

Sporządzenie projektu ogłoszenia o udzielenie zamówienia należało do obowiązków członków Komisji Przetargowej powołanej Decyzją Nr 61 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 9 kwietnia 2009 r.

- W 2011 r. przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu ograniczonego, o zamówienie publiczne pn.: „Dostawa urządzeń i oprogramowania wraz z rozmieszczeniem i zainstalowaniem dla monitoringu miejskiego w ramach zadania: Monitoring Miasta – Etap III”.

W ogłoszeniu o powyższym zamówieniu zamawiający żądał, aby wykonawca posiadał ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia. Potwierdzeniem spełnienia tego warunku miała być opłacona polisa, a w przypadku jej braku inny dokument potwierdzający, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia. Jednakże zamawiający nie wskazał kwoty do której wykonawca winien być ubezpieczony. Wobec braku adekwatnego (sprecyzowanego wartościowo) wymagania, jest to żądanie dokumentu, który nie jest niezbędny do przeprowadzenia postępowania.

Powyższym naruszono przepis art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania.

Projekt ogłoszenia o zamówieniu przygotowali członkowie Komisji Przetargowej, powołani na podstawie Decyzji Nr 29 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 18 marca 2011 r.

- W 2010 r. przeprowadzono dwa postępowania w trybie przetargu ograniczonego o zamówienia publiczne na promocję Miasta Sosnowca poprzez sport, w których zaniechano określenia w ogłoszeniach o zamówieniu opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i ich znaczenia. Naruszono tym przepis art. 48 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zamawiający, w ogłoszeniach o zamówieniu, zażądał od wykonawców złożenia jedynie oświadczenia o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, o których mowa z art. 22 ust. 1 powyższej ustawy. W ogłoszeniach o zamówienie publiczne zamawiający przewidział, że do składania ofert zaprosi 5 wykonawców spełniających warunki udziału w postępowaniu. Zaniechanie określenia znaczenia warunków udziału w postępowaniu, uniemożliwiało zamawiającemu, w sposób niebudzący wątpliwości, dokonanie wyboru wykonawców, których zamierza zaprosić do składania ofert, gdyby wnioski o dopuszczenie udziału w postępowanie złożyło więcej niż 5, a każdy z nich spełniał warunki udziału w postępowaniu.

Powyższe dotyczyło postępowań o zamówienie publiczne na promocję miasta Sosnowca:

- poprzez uczestnictwo w meczach hokejowych najwyższej klasy rozgrywkowej,

➤ *poprzez udział zespołu w rozgrywkach co najmniej trzeciej ligi piłkarskiej piłki nożnej w Polsce.*

Sporządzenie projektu ogłoszenia o udzielenie zamówienia należało do obowiązków członków Komisji Przetargowej powołanej Decyzją Nr 65 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 11 maja 2010 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do wymogów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Do dnia 15 września 2010 r. dokonano zapłaty wynagrodzenia dla wykonawcy w pełnej wysokości, wynikającego z umowy nr WPI.3420-01-41/10 z dnia 8 czerwca 2010 r., przedmiotem której była promocja Miasta Sosnowca poprzez uczestnictwo w meczach hokejowych najwyższej klasy rozgrywkowej, pomimo że do tego dnia nie zostało zrealizowane w całości zadanie określone w ww. umowie. Powyższym naruszono przepis art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz postanowienia § 4 ww. umowy.*

Zgodnie z § 2 umowy, przedmiotem umowy było m.in. zorganizowanie minimum dziesięciu imprez sportowych, zawodów na poziomie najwyższej klasy rozgrywkowej w dyscyplinie hokeja na lodzie, w których uczestniczyć będzie minimum 500 widzów. Termin wykonania przedmiotu umowy określono do dnia 15 grudnia 2010 r. za wynagrodzeniem wynoszącym 350.000 zł brutto. W umowie przewidziano możliwość rozliczenia z wykonawcą za wykonanie przedmiotu umowy na podstawie faktur częściowych. W myśl § 4 pkt 1 umowy, wykonawca był zobowiązany dołączyć do faktur częściowych sprawozdania z realizacji zobowiązań wynikających z § 2 umowy. Ze sprawozdań złożonych do dnia 15 września 2010 r. nie wynikało, że wykonawca zrealizował minimum dziesięć imprez sportowych, zawodów na poziomie najwyższej klasy rozgrywkowej w dyscyplinie hokeja na lodzie, w których uczestniczyło minimum 500 widzów.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Miejskiego w Sosnowcu oraz przedłożonego kontrolującym terminarza rozgrywek o mistrzostwo Polski wynikało, że do 15 września 2010 r. wykonawca zadania uczestniczył w jednej rozgrywce sportowej.

Zamawiający do nadzoru postanowień umowy wyznaczył Inspektora w Referacie Informacji i Promocji Miasta.

Kontroli merytorycznej faktur wystawianych przez wykonawcę w związku z realizacją zadania dokonywał były Naczelnik Wydziału Informacji i Promocji Miasta. Sprawozdania z realizacji zadania zatwierdzone zostały przez p. Ryszarda Łukawskiego – Zastępcę Prezydenta Miasta Sosnowca.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu odpowiedzialnymi za prawidłową realizację postanowień umów, stosownie do przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie przekazanych dotacji:

- *W 2010 r. przekazano dla Muzeum w Sosnowcu dotację podmiotową w kwocie 1.586.139,00 zł na finansowanie jego działalności. Do dnia 31 stycznia 2011 r. Urząd Miejski w Sosnowcu nie dysponował pisemną informacją, czy środki pochodzące z dotacji zostały w całości wykorzystane do dnia 31 grudnia 2010 r. Rozliczenie dotacji przez Muzeum w Sosnowcu zostało złożone w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu dopiero w dniu 29 lipca 2011 r.*

Ponadto stwierdzono, że w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu nie ustalono pisemnych zasad przekazywania i rozliczania dotacji dla instytucji kultury,

Stosownie do przepisów art. 126 i art. 251 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych, które w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku. Wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

Ponadto, zgodnie z art. 247 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Obowiązki w zakresie weryfikacji rozliczeń dotacji przekazanych z budżetu dla instytucji kultury należały do pracowników Wydziału Kultury i Sztuki. Nadzór nad pracownikami sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 3

Podjąć działania w celu ustalenia pisemnych zasad dotyczących sposobu udzielania dotacji, kontroli ich realizacji oraz sposobu rozliczania dotacji podmiotowych, mając na uwadze przepisy art. 247 ust. 2 i art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie kontroli terminowości i prawidłowości składania przez instytucje kultury rozliczeń z wykorzystania otrzymanych dotacji podmiotowych, mając na uwadze art. 251 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz przepisy art. 68 oraz art. 69 ust.1 pkt. 3 tej ustawy.

- *W 2010 r. przyjęto wniosek złożony przez Klub Hokeja „Zagłębie Sosnowiec” o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego w zakresie wsparcia rozwoju sportu kwalifikowanego, pomimo że nie zawierał on wymaganego załącznika, tj. licencji klubu uprawniającej do udziału w rozgrywkach sportowych w określonej dyscyplinie. Powyższe było wymagane postanowieniami ogłoszenia o konkursie stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 381 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie ogłoszenia konkursu wniosków o finansowe wsparcie realizacji zadań publicznych Miasta Sosnowca w zakresie rozwoju sportu kwalifikowanego w 2010 roku,*

powołania Komisji Konkursowej oraz określenia formularza wniosku, umowy i sprawozdania z realizacji zadania. Stosownie do postanowień określonych w pkt 7 ww. ogłoszenia, nie uzupełnienie dokumentów w określonym terminie skutkowało będzie pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. Powyższym naruszono również postanowienia Regulaminu udzielania finansowego wsparcia rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Miasta Sosnowca, ustalonego Uchwałą Nr 680/LI/09 Rady Miejskiej z dnia 29 października 2009 r. w sprawie: określenia warunków i trybu finansowego wsparcia rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Miasta Sosnowca. Stosownie do postanowień § 1 pkt 2) powyższego Regulaminu, o wsparcie finansowe w formie dotacji na rozwój sportu kwalifikowanego mogą ubiegać się kluby i stowarzyszenia sportowe niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, które posiadają licencję uprawniającą do udziału w rozgrywkach sportowych w określonej dyscyplinie.

Do dnia zakończenia kontroli, nie przedłożono udokumentowania, że ww. podmiot na dzień przyznania dotacji posiadał licencję klubu uprawniającą do udziału w rozgrywkach sportowych w określonej dyscyplinie.

Ocena złożonych do konkursu wniosków pod względem formalnym i merytorycznym należała do członków Komisji Konkursowej, powołanej Zarządzeniem nr 381 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 12 maja 2010 r. Ponadto, odpowiedzialność za zgodne z procedurą przeprowadzanie postępowania w sprawie przyznania dotacji oraz za kontrolę: poprawności i kompletności przyjmowanych do Wydziału dokumentów w postępowaniu o przyznanie dotacji należały do pracowników Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Nadzór w tym zakresie sprawował były Naczelnik tego Wydziału (obecnie zatrudniony na stanowisku Inspektora w ww. Wydziale).

Umowę Nr 11 z dnia 23 czerwca 2010 r. w sprawie przyznania dotacji Klubu Hokeja „Zagłębie Sosnowiec” w kwocie 138.500,00 zł podpisali: p. Zbigniew Jaskiernia – były Zastępca Prezydenta Sosnowca oraz były Naczelnik Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki.

- W przeprowadzonym w 2010 r. otwartym konkursie ofert na wykonanie zadania publicznego w dziedzinie sportu, krajoznawstwa i rekreacji pn. „Sportowe szkolenie dzieci i młodzieży w 2010 r. w zakresie piłki nożnej”, zawarto umowę z Akademią Piłki Nożnej z siedzibą w Sosnowcu, która nie zawierała wszystkich postanowień wymaganych zgodnie ze wzorem Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207). W ofercie brakowało pełnego sprawozdania finansowego za 2008 rok składającego się z: bilansu, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej oraz umów partnerskich bądź oświadczeń partnerów biorących udział w realizacji zadania.

Ponadto, do umowy zawartej na realizację ww. zadania nie załączono zaktualizowanego kosztorysu (kalkulacji kosztów realizacji zadania). Koszty na poszczególne grupy wydatków pokrywane ze środków przyznanej dotacji przy realizacji tego zadania zamieszczono w treści umowy a zgodnie ze wzorem ww. rozporządzenia zaktualizowany kosztorys realizacji zadania powinien stanowić załącznik do umowy.

Prowadzenie spraw związanych z udzielaniem dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych na zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej i sportu należało do pracowników Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Bezpośredni nadzór nad pracownikami sprawował były Naczelnik tego Wydziału.

Umowę nr 21 z dnia 10 lutego 2010 r. na realizację zadania podpisali p. Zbigniew Jaskiernia – były Zastępca Prezydenta oraz były Naczelnik Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki.

Wniosek nr 5

Wezwać Klub Hokejowy „Zagłębie Sosnowiec” do udokumentowania posiadania na dzień zawarcia umowy Nr 11 z dnia 23 czerwca 2010 r. licencji uprawniającej do udziału w rozgrywkach sportowych w określonej dyscyplinie, a w przypadku braku takiej licencji, wyegzekwować zwrot udzielonej dotacji do budżetu Gminy, mając na uwadze postanowienia Uchwały Nr 680/LI/09 Rady Miejskiej z dnia 29 października 2009 r. w sprawie: określenia warunków i trybu finansowego wsparcia rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Miasta Sosnowca oraz przepisy art. 252 ust. 1 oraz ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie prawidłowego przeprowadzania postępowań na realizację zadań publicznych w zakresie wsparcia rozwoju sportu kwalifikowanego, zgodnie z Uchwałą Nr 680/LI/09 Rady Miejskiej z dnia 29 października 2009 r. w sprawie: określenia warunków i trybu finansowego wsparcia rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Miasta Sosnowca oraz w zakresie prawidłowego przygotowania umów o dotacje udzielane w trybie otwartych konkursów ofert, stosownie do przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania z dnia 15 grudnia 2010 r. (Dz. U. 2011 r. Nr 6, poz. 25), mając na uwadze przepis art. 68, art. 69 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W księgach rachunkowych roku 2010 (organu) zaniechano pod datą 31 grudnia 2010 r. przeniesienia sumy salda konta 991 – „Planowane dochody budżetu” na stronę Wn tego konta oraz przeniesienia sumy salda konta 992 – „Planowane wydatki budżetu” na stronę Ma tego konta. Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania tych kont pozabilansowych określonych w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 850 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 13 sierpnia 2008 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości. Zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont pozabilansowych w ciągu roku saldo Ma konta 991 określa wysokość planowanych dochodów budżetu. Pod datą ostatniego roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Wn konta 991. W ciągu roku saldo Wn konta 992 określa wysokość planowanych wydatków budżetu. Pod datą ostatniego roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Ma konta 992.*
- *Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych w 2011 r., zarówno jednostki Urzędu jak i organu, na poszczególnych kontach wykazano stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień ich zamknięcia w roku poprzednim, tj. 2010.*

Naruszono tym przepis art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Powyższe stwierdzono w przypadku następujących kont:

- dla organu: 133 – „Rachunek bieżący budżetu miasta”, 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 224 – „Rozrachunki budżetu”, 909 – „Rozliczenia międzyokresowe” 960 – „Niedobór lub nadwyżka budżetu” (obecnie „Skumulowane wyniki budżetu”), 962 – „Wynik na pozostałych operacjach”;
- dla Urzędu: 202 – „Rozrachunki z dostawcami”, 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 225 – „Rozrachunki z budżetami”, 240 – „Pozostałe rozrachunki”.

Z wyjaśnień pracowników wynika, że powyższe było spowodowane m.in. błędem programu komputerowego, przy użyciu którego prowadzone są księgi rachunkowe polegającym na generowaniu zestawień syntetycznych bez uwzględnienia wszystkich sum kont analitycznych.

Odrębnym pismem z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie dodatkowych wyjaśnień do ustaleń kontroli, p. Kazimierz Górski – Prezydent Miasta Sosnowca, poinformował tut. Izbę, że firma odpowiedzialna za program komputerowy przy użyciu którego prowadzone są księgi rachunkowe po zakończeniu kontroli ustawiła parametry programu pod kątem prawidłowego sporządzania zestawień obrotów i sald.

- Zaniechanie prowadzenia ewidencji analitycznej do kont 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” dla poszczególnych jednostek oświatowych. Powyższe było niezgodne z postanowieniami Zarządzenia Nr 850 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 13 sierpnia 2008 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości oraz Zarządzenia Nr 1221 Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości. Powyższym naruszono również postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

Zgodnie z przywołanymi postanowieniami, ewidencję szczegółową do konta 222 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi, natomiast ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przelanych na ich rachunki środków budżetowych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostki – Urzędu należało do pracowników Referatu Dochodów Wydatków i Rozliczeń w Wydziale Finansowym. Bezpośredni nadzór nad pracownikami wykonywał Kierownik tego Referatu.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych organu należało do pracowników Samodzielnego Referatu Budżetu. Bezpośredni nadzór nad pracownikami wykonywał Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 7

Zaprowadzić ewidencję analityczną do kont 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” dla poszczególnych jednostek oświatowych, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Dochodów Wydatków i Rozliczeń w Wydziale Finansowym oraz Samodzielnego Referatu Budżetu Gospodarki Finansowej w zakresie prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli, tj. 17 lutego 2012 r., nie rozliczono w księgach rachunkowych wszystkich kosztów inwestycji, która została zakończona w 2010 r., poprzez przeniesienie wartości ulepszenia środka trwałego na konto 011 – „Środki trwałe” oraz nie dokonano terminowego ujęcia wartości tego środka trwałego na ww. koncie księgowym. Powyższym naruszono przepis art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło inwestycji pn. „Zagospodarowanie placu im. Papieża Jana Pawła II – zad. 2 Budowa kalendarium pontyfikatu Jana Pawła II przy ul. Marszałka Rydza – Śmigłego w Sosnowcu wraz z budową przyłączy energetycznych, wody, kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz odwodnienia liniowego”. Zadanie zostało zrealizowane do dnia 30 listopada 2010 r. zgodnie z aneksem Nr 2 z dnia 25 października 2010 r. do umowy nr WIM.3420-50-01-32/10 z dnia 28 czerwca 2010 r. Środek trwały powstały w wyniku ww. inwestycji ujęto na koncie 011 - „Środki trwałe” w wysokości 4.674.536,46 zł dopiero w dniu 30 grudnia 2011 r., pomimo że w 2011 r. nie ponoszono już żadnych kosztów związanych z tą inwestycją. W wartości tego środka trwałego nie ujęto kosztów instalacji i robót elektrycznych w wysokości 580.011,42 zł, które do dnia zakończenia kontroli pozostawały w ewidencji księgowej konta 080 - „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”. Przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak należytej współpracy pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu odpowiedzialnymi za sporządzenie, sprawdzenie i merytoryczne zatwierdzenie dowodu OT związanego z tą inwestycją. Zadania związane z rozliczeniem kosztów inwestycji oraz sporządzeniem i przekazaniem dowodu OT do sprawdzenia i zatwierdzenia właściwym wydziałom Urzędu należały do pracowników Referatu Kosztorysowania i Rozliczania. Zadania związane*

z merytorycznym sprawdzeniem i zatwierdzeniem dowodów OT przed ich przekazaniem do Referatu Dochodów, Wydatków i Rozliczeń celem jego ewidencji, należały do Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Wydziału Organizacji Zarządzania Drogami i Ruchem Drogowym.

Wniosek nr 9

Podjąć działania zmierzające do rozliczenia wszystkich kosztów inwestycji p.n. „Zagospodarowanie placu im. Papieża Jana Pawła II – zad. 2 Budowa kalendarium pontyfikatu Jana Pawła II przy ul. Marszałka Rydza – Śmigłego w Sosnowcu wraz z budową przyłączy energetycznych, wody, kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz odwodnienia liniowego”, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *W latach 2007 - 2011 bezpodstawnie odpisano z ewidencji księgowej konta 011 „Środki trwale” wartości początkowe budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych, które przekazano na podstawie dowodów PT do Miejskiego Zakładu Zasobów Lokalowych w Sosnowcu. Powyższe dotyczyło wartości budynków przekazanych w latach 2007-2011 w następujących wysokościach:*

- ✓ 2007 r. kwotę 167.626,17 zł*
- ✓ 2008 r. kwotę 2.187.705,38 zł,*
- ✓ 2009 r. kwotę 1.949.814,58 zł,*
- ✓ 2010 r. kwotę 5.988.289,11 zł,*
- ✓ 2011 r. kwotę 651.828,57 zł.*

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Miejskiego w Sosnowcu wynikało, iż podstawą prawną przekazania Miejskiemu Zakładowi Zasobów Lokalowych ww. nieruchomości jest Uchwała Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 841/XLV/02 z dnia 23 maja 2002 r. w sprawie: utworzenia zakładu budżetowego pod nazwą Miejski Zakład Zasobów Lokalowych w Sosnowcu.

Prezydent Miasta Sosnowca nie wykonał postanowień uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu poprzez nadanie tytułu prawnego do nieruchomości, którymi faktycznie włada Miejski Zakład Zasobów Lokalowych, czym naruszono przepis art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisem art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną.

Stosownie również do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), przez środki trwale - rozumie się środki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, oraz środki trwale stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, w stosunku do których jednostka wykonuje uprawnienia właścicielskie, niezależnie od sposobu ich wykorzystania. Natomiast

w myśl postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), przez środki trwałe - rozumie się środki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, w tym środki trwałe stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki.

Wniosek nr 10

Podjąć działania mające na celu wykonanie postanowień Uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 841/XLV/02 z dnia 23 maja 2002 r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego pod nazwą Miejski Zakład Zasobów Lokalowych w Sosnowcu, mając na uwadze przepis art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102 poz. 651 z późn. zm.).

- *W sprawozdaniach jednostkowych Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za lata 2009-2010 oraz III kwartał 2011 r. ujęto dane niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji pozabilansowej 993 - „Rozliczenia z innymi budżetami” oraz z umów poręczenia. Powyższym naruszono postanowienia § 14 załącznika nr 34 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.) oraz załącznika nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247). Powyższe polegało na tym, że:*
 - *w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za 2009 r. w części B poz. F1 nie ujęto kwoty 4.749.000,00 zł stanowiącej wartość nominalną niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego. Kwotę zobowiązań ujęto w pozycji F3 - wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym. Z ewidencji księgowej oraz dowodów źródłowych wynikało, iż na dzień 31 grudnia 2009 r. Miasto Sosnowiec udzieliło poręczeń na kwotę 4.749.000,00 zł,*
 - *w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za 2010 r. w części B poz. F1 nie ujęto kwoty 8.566.950,00 zł stanowiącej wartość nominalną niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego. Kwotę zobowiązań ujęto w pozycji F3 - wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym. Kwota ta stanowi wartość poręczeń (wraz z odsetkami) udzielonych w latach 2009 - 2010, natomiast w okresie sprawozdawczym udzielono poręczeń na kwotę 4.312.950,00 zł*
 - *w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za III kwartał 2011 r. w poz. F3 ujęto kwotę 36.925.569,00 zł. Kwota ta stanowiła wartość wszystkich udzielonych w latach 2009-2011 poręczeń (wraz z odsetkami) i powinna zostać wykazana w części F1. Wartość poręczeń udzielonych w okresie sprawozdawczym wynosiła natomiast 29.187.000,00 zł.*

W trakcie przeprowadzenia kontroli, sporządzono korektę sprawozdania Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za III kwartał 2011 r., które to sprawozdanie przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 24 stycznia 2012 r.

- *W sprawozdaniu jednostkowym Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za rok 2010, w części B – Należności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji, ujęto dane niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji pozabilansowej 993 - „Rozliczenia z innymi budżetami”. Powyższym naruszono postanowienia § 15 ust. 1 pkt 1) załącznika nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247) oraz postanowienia § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia.*

W powyższym sprawozdaniu wykazano należności z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń w kwocie 8.059.419,00 zł oraz odsetki ustawowe od należności głównej z ww. tytułów w kwocie 507.531,00 zł. Z ewidencji księgowej prowadzonej do pozabilansowego konta 993 – „Rozliczenia z innymi budżetami”, na którym ujmowano operacje gospodarcze dotyczące udzielonych poręczeń wynikało natomiast, że żadne z udzielonych poręczeń nie zostało uruchomione (Miasto Sosnowiec nie dokonywało spłaty długów zabezpieczonych poręczeniami) i nie posiada w związku z tym należności z tego tytułu. Nie ponoszono wydatków klasyfikowanych w paragrafie 8020 – wydatki z tytułu gwarancji i poręczeń.

Stosownie do postanowień § 15 ust. 1 pkt 1) Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik Nr 9 do ww. rozporządzenia, w części B w zestawieniu Należności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w sprawozdaniu Rb-N - należy wykazać należności jednostki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji, które powstały w wyniku uruchomienia poręczenia (gwarancji), czyli realizacji umowy poręczenia (gwarancji). Stosownie do § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu, wynika że powyższe wartości to wysokość udzielonych gwarancji, które omyłkowo ujęto w sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za rok 2010, tj. jako potencjalne należności w przypadku gdyby doszło do uruchomienia gwarancji.

W trakcie przeprowadzenia kontroli sporządzono i przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach korektę sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za rok 2010.

Przygotowanie projektów jednostkowych sprawozdań Rb-Z i Rb-N należało do pracowników Samodzielnego Referatu Budżetu. Nadzór nad pracownikami sprawował Kierownik tego Referatu.

Sprawozdania Rb-Z za lata 2009-2011 (III kwartał) i sprawozdanie Rb-N za rok 2010 podpisali: p. Janusz Kaczor – Skarbnik Miasta Sosnowca oraz p. Kazimierz Górski – Prezydent Miasta Sosnowca

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Samodzielnego Referatu Budżetu w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji oraz Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W latach 2009 – 2010 zawarto dwie umowy pożyczki w łącznej kwocie 2.971.788,00 zł, pomimo iż Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach do dnia ich zawarcia nie wydała opinii o możliwości spłaty przez Miasto Sosnowiec ww. pożyczek. Zgodnie z przepisami art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) oraz art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), w przypadku ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego o udzielenie kredytu lub pożyczki, a także w przypadku zamiaru emisji przez jednostkę samorządu terytorialnego papierów wartościowych, organ wykonawczy tej jednostki jest obowiązany uzyskać opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych. Powyższe dotyczyło:*
 - *pożyczki w wysokości 309.690,00 zł, udzielonej na podstawie umowy zawartej w dniu 15 grudnia 2009 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, natomiast opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o możliwości jej spłaty została wydana w dniu 22 grudnia 2009 r. na podstawie Uchwały Nr 4100/V/197/2009 V Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach,*
 - *pożyczki w wysokości 2.660.098,00 zł, udzielonej na podstawie umowy zawartej w dniu 18 listopada 2010 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, natomiast opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o możliwości jej spłaty została wydana w dniu 20 grudnia 2010 r. na podstawie Uchwały Nr 4100/V/198/2010 V Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.**Umowy pożyczki w imieniu Miasta Sosnowca podpisał p. Kazimierz Górski – Prezydent Miasta Sosnowca.*

W zakresie ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym:

- *Przy udzieleniu w roku 2011 ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, nie stosowano postanowień Uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 808/LXI/10 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie: zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych przypadających Gminie Sosnowiec lub jej jednostkom podległym, mających charakter cywilnoprawny, oraz określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną (wraz z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr 233/XV/2011 z dnia 27 października 2011r.). Naruszono tym przepis art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) zgodnie z którym, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzane albo ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.*
Powyższe dotyczyło:
 - *odroczenia terminu spłaty udzielonej z budżetu pożyczki w kwocie 200.000,00 zł dla podmiotu „ZAGŁĘBIE” S.A. do dnia 30 czerwca 2012 r. na podstawie aneksu z dnia 27 grudnia 2011 r. do umowy pożyczki nr MRE/76/10/S z dnia 22 grudnia 2010 r. Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalono do dnia 31 grudnia 2011 r.*

- odroczenia terminu spłaty udzielonej z budżetu pożyczki w kwocie 200.000,00 zł dla podmiotu „ZAGŁĘBIE” S.A. do dnia 31 grudnia 2011 r., a następnie do dnia 30 czerwca 2012 r. na podstawie aneksów z dnia 30 czerwca 2011 r. oraz dnia 27 grudnia 2011 r. do umowy pożyczki nr WKF/2/03/11 z dnia 10 marca 2011 r. Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalono do dnia 30 czerwca 2011 r.

Podmiot ubiegający się o udzielenie ulg pieniężnych złożył jedynie wniosek o przesunięcie terminu spłaty otrzymanych pożyczek, w których powoływano się na konieczność dokonania licznych inwestycji związanych z rozpoczęciem nowego sezonu rozgrywkowego.

Natomiast w myśl postanowień § 5 pkt 2 Uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 808/LXI/10 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych przypadających Gminie Sosnowiec lub jej jednostkom podległym, mającym charakter cywilnoprawny, oraz określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, wniosek o udzielenie ulgi powinien zawierać informacje dotyczące wystąpienia okoliczności, o których mowa w § 4 ust. 1 uchwały, opis aktualnej sytuacji finansowej i okoliczności uzasadniających składany wniosek. Do wniosku winno być dodatkowo dołączone oświadczenie majątkowe.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji dotyczących przyznawania ulg o charakterze cywilnoprawnym w ww. zakresie należały do pracowników Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Nadzór nad pracownikami sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki w zakresie prawidłowości przygotowania dokumentacji dotyczącej przyznania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, stosownie do postanowień Uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 808/LXI/10 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie: zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych przypadających Gminie Sosnowiec lub jej jednostkom podległym, mających charakter cywilnoprawny, oraz określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną (wraz ze zmianami), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie realizacji dochodów budżetowych:

- W latach 2008 – 2011 zaniechano przeprowadzenia czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w przypadku wątpliwości co do poprawności deklaracji złożonych przez podatnika nr 1/1020, co było niezgodne z przepisami art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).

Wskazany podatnik składając deklarację na podatek od nieruchomości na 2008 r. (od października do grudnia), zadeklarował budynki o powierzchni 476,58 m², w których miała być prowadzona działalność gospodarcza, kwalifikując je jako „pozostałe budynki zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego ogółem, o wysokości kondygnacji powyżej 2,20 m”. Z uzasadnienia złożonego przez podatnika wynikało m.in., że w/w budynek

(nieczynnej stacji hydroforowej) został nabyty z zamiarem utworzenia Motoryzacyjnego Centrum Handlowo – Usługowego, lecz stan powyższego budynku nie pozwalał na uruchomienie działalności i wymagał remontu zabezpieczającego, a następnie modernizacji w celu dostosowania do wymogów. W związku z powyższym, podatnik deklarował do czasu zakończenia modernizacji stawkę podatku wynikającą z obowiązujących uchwał dla budynków pozostałych. Do dnia zakończenia kontroli podatnik wykazywał w deklaracjach składanych w kolejnych latach (2009 – 2011) stawkę jak dla pozostałych budynków.

Zgodnie z przepisem art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. i Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Organ podatkowy nie uzyskał jednak od podatnika dokumentów pozwalających na jednoznaczne stwierdzenie, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Zadania w zakresie przeprowadzenia postępowania podatkowego w sprawach wymiaru podatku wykonywali: były Podinspektor w Referacie Wymiaru Podatków a następnie Inspektor w Referacie Wymiaru Podatków; nadzór nad pracownikami sprawowali Kierownik Referatu Wymiaru Podatków oraz Naczelnik Wydziału Podatków.

Wniosek nr 13

Dokonać analizy prawidłowości wysokości zobowiązania podatkowego ustalonego w deklaracjach na podatek od nieruchomości podatnika o nr konta 1/1020 w latach 2008 – 2012, mając na uwadze przepisy 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. i Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 § 1 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, postępowanie podatkowe celem ustalenia zobowiązań w prawidłowej wysokości.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Wymiaru Podatków, w zakresie dokonywania czynności sprawdzających poprawność złożonych deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania majątkiem stanowiącym mienie Skarbu Państwa:

- *W latach 2010 – 2011 zaniechano wezwania użytkownika wieczystego o nr karty kontowej 022707 do dokonania corocznej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego*

w kwocie wynikającej z zawartej z użytkownikiem wieczystym ugody z dnia 2 marca 2010 r., tj. 133.253,64 zł. Użytkownik wieczysty w 2010 r. oraz 2011 r. uiścił opłaty w wysokości sprzed aktualizacji dokonanej w drodze powyższej ugody, tj. po 40.626,60 zł. Zgodnie z przepisem art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

Nabycie prawa użytkowania wieczystego nastąpiło na mocy umów nr Rep. A 3081/2005 z dnia 8 czerwca 2005 r. oraz Rep. A 2375/2007 z dnia 29 maja 2007 r. Ostatnia aktualizacja wysokości opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nastąpiła 2 marca 2010 r. na skutek ugody między stronami zatwierdzonej przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach. W trakcie kontroli, tj. w dniu 15 lutego 2012 r., wezwano powyższego użytkownika wieczystego do zapłaty brakującej kwoty opłaty wraz z odsetkami – łącznie 185.918,24 zł.

- *Zaniechano bieżącego dokonywania aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, co było niezgodne z przepisami art. 77 ust. 1, art. 23 ust. 1 pkt 2) i art. 12 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. i Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.). Stosownie do przepisu art. 77 ust. 1 ww. ustawy (w brzmieniu obowiązującym od 9 października 2011 r.) wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Zaktualizowaną opłatę roczną ustala się, przy zastosowaniu dotychczasowej stawki procentowej, od wartości nieruchomości określonej na dzień aktualizacji opłaty. Zgodnie natomiast z przepisem art. 12 tej ustawy, organy, o których mowa w art. 11, działające za Skarb Państwa i jednostkę samorządu terytorialnego, są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Stosownie do przepisu art. 23 ust. 1 pkt 2) tej ustawy zasobem nieruchomości Skarbu Państwa gospodarują, starostowie, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a w szczególności zapewniają wycenę tych nieruchomości.*

Powyższe dotyczyło użytkowników wieczystych o nr: 022495, 022552, 019524, 022857, wobec których nie dokonano aktualizacji od momentu ustalenia wysokości opłat w latach 1992 – 1995 oraz dwóch użytkowników wieczystych o nr 022733 oraz 022692, w zakresie których ostatnich aktualizacji dokonano w 2001 r. oraz 2008 r.

Z wyjaśnień pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami wynika, że przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak dostatecznych środków finansowych na sporządzenie operatów szacunkowych, uzyskiwanych w drodze dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej.

Zadania w zakresie dokonywania aktualizacji opłaty z tytułu użytkowania wieczystego oraz jej egzekwowania, należały do pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 15

Rozważyć możliwość podjęcia działań mających na celu aktualizację opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, dla których organem właściwym jest Prezydent Miasta Sosnowca wykonujący zadania starosty, mając na uwadze przepisy art. 12 oraz art. 77 ust. 1 i 3 ustawy dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).

W zakresie informacji o stanie mienia komunalnego:

- *W Informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. nie wykazano następujących danych:*

- *o przysługującym gminie ograniczonym prawie rzeczowym w postaci hipotek na nieruchomościach z tytułu zabezpieczenia zaległości podatkowych,*
- *o przysługujących gminie wierzytelnościach z tytułu udzielonych pożyczek,*
- *o posiadanych akcjach Huty Jedność Siemianowice Śląskie o wartości 8.190,00 zł,*
- *o dochodach uzyskanych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności w kwocie 178.724,58 zł.*

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 267 ust.1 pkt 3 lit. b) i lit. d) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) zgodnie z którymi, informacja o stanie mienia zawiera:

- dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach.

- dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.

Z ewidencji księgowej do konta 226 – „Długoterminowe należności budżetowe” wynika, że na dzień 31.12.2010 r. należności podatkowe zabezpieczone hipoteką na nieruchomościach podatników wynosiły 7.684.631,86 zł.

Z ewidencji księgowej do konta 250 – „Należności finansowe” wynika, że na dzień 31.12.2010 r. należności z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły 28.959.078,11 zł.

Dane w zakresie posiadanych akcji wynikały z ewidencji analitycznej do konta 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe”.

Projekt informacji o stanie mienia komunalnego, został sporządzony przez pracowników Samodzielnego Referatu Budżetu. Dane finansowe zawarte w informacji przygotowane zostały we współpracy z Referatem Dochodów, Wydatków i Rozliczeń.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, w zakresie rzetelnego sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego, mając na uwadze przepisy art. 267 oraz art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami:

- *Do dnia zakończenia kontroli zaniechano sporządzenia projektu uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu określającej terminy i sposób ustalania zaliczkowych wpłat nadwyżki środków obrotowych dokonywanych przez Miejski Zakład Zasobów Lokalowych w Sosnowcu do budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób i terminy rocznych rozliczeń i dokonywania wpłat do budżetu. Naruszono tym przepis art. 16 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).*

Przedłożenie projektu uchwały Rady Miejskiej, w myśl art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), należało do p. Kazimierza Górskiego – Prezydenta Miasta Sosnowca.

W okresie objętym kontrolą Miejski Zakład Zasobów Lokalowych w Sosnowcu nie uzyskiwał nadwyżki środków obrotowych.

Wniosek nr 17

Podjąć działania mające na celu przygotowanie i przedłożenie Radzie Miejskiej w Sosnowcu, projektu uchwały określającej terminy i sposób ustalania zaliczkowych wpłat nadwyżki środków obrotowych dokonywanych przez zakład do budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób i terminy rocznych rozliczeń i dokonywania wpłat do budżetu, mając na uwadze przepis art. 16 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli zaniechano dostosowania do obowiązujących przepisów formy władania nieruchomościami oddanymi Zakładowi Lecznictwa Ambulatoryjnego w Sosnowcu. Powyższe dotyczyło nieruchomości oznaczonych jako działka nr 45/32 i jako działka nr 91/2, zabudowanych budynkami Przychodni Rejonowo – Specjalistycznej. Nieruchomości przekazano do Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Sosnowcu umowami użytkowania zawartymi w dniu 17 czerwca 2003 r. i w dniu 16 kwietnia 2003 r. w zwykłej formie pisemnej.*

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.), a następnie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.) w związku z art. 245 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisem art. 54 ust. 1 ww. ustawy o działalności leczniczej, samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej gospodaruje samodzielnie przekazanymi w nieodpłatne użytkowanie nieruchomościami i majątkiem Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz majątkiem własnym (otrzymanym lub zakupionym). Natomiast stosownie do przepisu art. 245 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) do ustanowienia użytkowania konieczna jest forma aktu notarialnego dla oświadczenia właściciela, który prawo ustanawia.

Powyższa nieprawidłowość została stwierdzona w trakcie poprzedniej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w 2007 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach z dnia 19 lutego 2008 r. Znak: WK-6100/33/4/07. W powyższym wystąpieniu sformułowano wniosek nr 3, zgodnie z którym zalecono dostosowanie form władania nieruchomościami przekazanymi dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej do obowiązujących przepisów.

Do dnia zakończenia kontroli nie dokonano zmiany formy powyższych umów użytkowania na oświadczenia woli o ustanowieniu użytkowania potwierdzone notarialnie.

Prowadzenie spraw związanych z gospodarowaniem nieruchomościami komunalnymi należało do pracowników Referatu Gospodarki Nieruchomościami w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 18

Dostosować formę władania nieruchomościami przez Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Sosnowcu, do obowiązujących przepisów prawa, mając na uwadze art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

(Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.) oraz przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 28 grudnia 2011 r. do 13 stycznia 2012 r. kontrolę doraźną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu

Ustalenia kontroli zawarte zostały w odrębnym protokole kontroli podpisanym w dniu 18 stycznia 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu zostało skierowane odrębne wystąpienie.